

رمزگشایی از تکرار ناپذیری «اخوان ثالث»

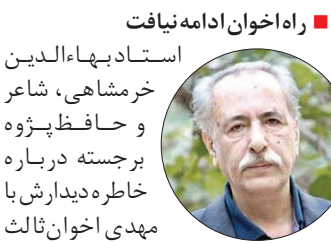
گفت وگویی خراسان با استاد بهاء الدین خر مشاهی، دکتر اسماعیل امینی، استاد ادبیات فارسی و کامبیز تشیعی، مترجم اشعار اخوان به ایتالیایی در زادن روز این شاعر کم نظیر

الیه ارنایان

calture@khorasannews.com

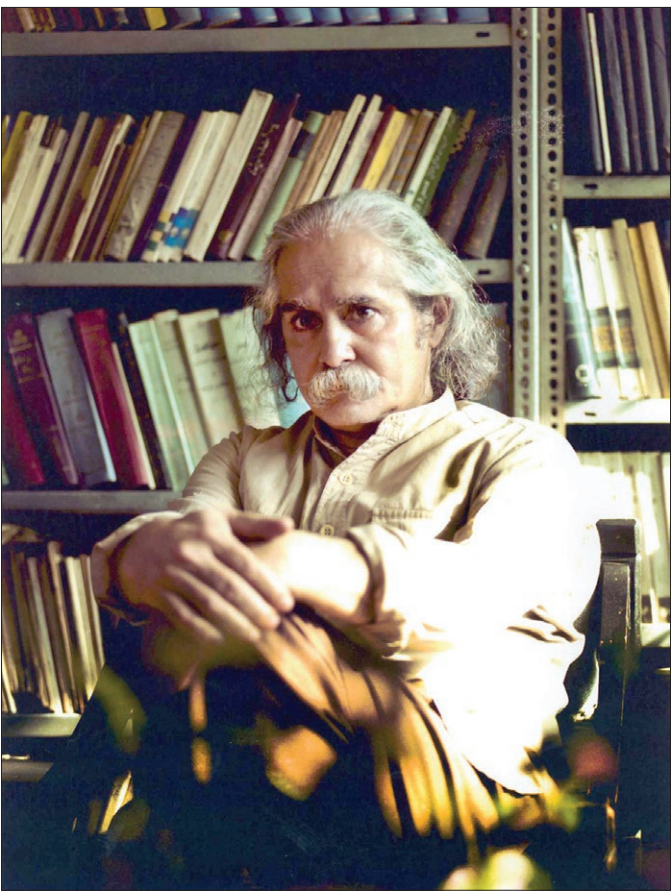
مهدی اخوان ثالث در دهم اسفندماه سال ۱۳۰۷ هجری شمسی در مشهد متولد شد. پدر او که علی نام داشت، یکی از سه برادری بود که از استان یزد به مشهد نقل مکان کرده بودند و از این رو آنان نام خانوادگی شان را اخوان ثالث به معنی برادران سه گانه گذاشتند. نام مادرش مریم بود. پدر مهدی اخوان ثالث به شغل عرضه داروهای گیاهی و سنتی مشغول بود. مهدی از نوجوانی شاعری را آغاز کرد و چیزی نگذشت که سر از انجمن ادبی خراسان در آورده و با بزرگان شعر آن روزگار از نزدیک آشنا شد. اخوان ثالث در سال ۱۳۲۷ ساکن تهران شد و به خدمت معلمی در آمد. او در ادامه به همکاری با مطبوعات، نویسندگی و کار برای برنامه های رادیویی و... پرداخت.

شعر او در میانه زندگی اش از چنان استقبالی در بین مخاطبان برخوردار شد که ایرانیان خارج از کشور برای شنیدن شعرهای اخوان ثالث، او را به کشورهای از جمله فرانسه، انگلیس، آلمان، دانمارک، سوئد و نیرو د دعوت کردند. شعرهای او در ابتدا در قالب های سنتی، مانند قصیده، رباعی و از نظر زبانی احیاگر سبک خراسانی بود. شعر اخوان در اثر آشنایی با نیما یوشیج، به سبک شعر نو تغییر یافت. اخوان در شهر یورماه ۱۳۶۹ در گذشت و پیکر او بنا به وصیتش در توس و در کنار آرامگاه فردوسی به خاک سپرده شد. از جمله آثار اخوان می توان به ارغنون (۱۳۳۰)، زمستان (۱۳۳۵)، آخر شاهنامه (۱۳۳۸)،

از این اوستا (۱۳۴۵)، منظومه شکار (۱۳۴۵)، پاییز در زندان (۱۳۴۸)، عاشقانه ها و کبود (۱۳۴۸)، بهترین امید (۱۳۴۸)، برگزیده اشعار (۱۳۴۹)، در حیات کوچک پاییز در زندان (۱۳۵۵)، دوزخ اما سرد (۱۳۵۷)، زندگی می گوید اما باز باید زیست... (۱۳۵۷)، تورا ای کهن سوم و بر دوست دارم (۱۳۶۸)، اشعاره کرد. اگر چه ۳۱ سال از درگذشت اخوان ثالث می گذرد اما آثار او هنوز جزو فروش های بازار کتاب به شمار می آید. در زادروز اخوان ثالث با استاد بهاء الدین خر مشاهی، حافظ پژوه برجسته و دکتر اسماعیل امینی، استاد زبان و ادب فارسی در باره سبک و زبان شعری او گفت وگو کرده ایم.

■ راه اخوان ادامه نیافت
استاد بهاء الدین خر مشاهی، شاعر و حافظ پژوه برجسته درباره مهری اخوان ثالث می گوید: «ایشان را دوبار در جلسه شعرخوانی دیده بودم. من دانشجوی جوان بودم و ایشان یک مرد ۵۰ ساله. نزدیک به ۲۵، ۲۰ سال تفاوت سن داشتیم. شعر هایش را می خواندیم و حرف هایش را می شنیدیم. مصاحبه مفصل بنده در مورد اخوان در کتاب «آفاق و اسرار عزیز شب» منتشر شده است. استاد خر مشاهی در باره تأثیر اخوان ثالث بر جریان شعر معاصر معتقد است: «راه اخوان ادامه نیافت و دیگر هیچ کس مثل او شعر نگفت. نیما، فروغ، شاملو، حتی مشیری هم همین سر نوشت را داشتند.

کسی را که سبک این شاعران رده اول را دنبال کند، نداشتیم. نه به خاطر این که دشوار است و آن ها به قله رسیده اند؛ بلکه به این دلیل که کسی حتی به سبک و شیوه شان هم نمی پردازد».

■ زبان شعری اخوان، تصنعی نیست
دکتر اسماعیل امینی، شاعر و استاد زبان و ادبیات فارسی، یکی از ویژگی های زبان شعری اخوان ثالث را طبیعی بودن آن می داند و می گوید: «اخوان ثالث تلاش

که در شعرش به کار برده؛ به همین دلیل یک پیوند و همبستگی میان دوره های مختلف تاریخی و طبقات مختلف زبانی فارسی تا روزگار ما در شعر اخوان دیده می شود».

■ در شعر نیما لکت و وجود دارد
در شعر اخوان نه دکتر امینی معتقد است موسیقی شعر اخوان همان چیزی است که مدنظر نیما بود: «نیما خودش نظریه پرداز و شروع کننده بود، اما به دلیل کاستی هایی که در زبان نیما هست، شعرها جاهایی لکت دارد. شیوه نیما پس از او در شعر بعضی ها تغییراتی کرد؛ مثلاً در شعر مشیری و برخی شاعران دیگر به زبان تغزلی سبک عراقی گرایش پیدا کرد، ولی در شعر اخوان به نظرم تجلی موسیقی مدنظر نیما بیشتر دیده می شود؛ یعنی هم پایبندی به عروض شعر فارسی دارد و هم آزادی هایی که این شیوه جدید نیمایی ایجاد کرده، در شعر او خوب دیده می شود. نکته دیگر، توجهی است که اخوان به قدرت قافیه و تأثیر گذاری آن و همچنین موسیقی درونی سطرها دارد. این در شعر شاعران دیگر به شدت کمتر دیده می شود». این شاعر و استاد دانشگاه در پاسخ به این نظر که راه روش اخوان پس از او ادامه نیافت، می گوید:

«به نظر من اگر راه و روش هیچ شاعری بعد از خودش ادامه پیدا نکند، بهتر است. این که یک شاعر بزرگ داشته باشیم و تعداد زیادی مقلد، به چه دردی می خورد؟ اتفاقی که در موسیقی رخ داد و پس از استاد شجریان، خیلی ها با سبک و لحن ایشان می خوانند. فایده این چیست؟ اخوان تأثیر گذار بوده، ولی لزومی ندارد که همان ویژگی های

شعر او را در شعر شاعران دیگر ببینیم تا بگوئیم کاری که اخوان کرده در شعر فارسی مؤثر بوده است یا نه. کسانی مانند اخوان ثالث با کارشان نشان دادند بعضی از نظریه های شتاب زده ای که بعد از نیما رواج پیدا کرد، چندان اعتباری ندارد؛ مثلاً یکی اش همین بود که می گفتند زبان حماسی نمی تواند بیانگر مضامین روز و تجربه های شخصی باشد؛ چرا که زبان فخیم و فاخر و قصیده وار برای بیان کلیات است و شعر روز ما که جزئی نگر و فرد گر است، مناسب این مضامین نیست. در حالی که اخوان در روایت هم به جزئیات خیلی توجه دارد و هم به مسائل روز. در عین حال که پشتوانه های روایی شعرش نیز بر اسطوره تکیه دارد. برای مثال، شعر «خوان هشتم» پیوندی است میان اساطیر کهن با آنچه در زمانه خودمان اتفاق می افتد».

■ شعر خوب، ترجمه نمی شود
دکتر امینی در پاسخ به پرسش مادر باره ترجمه پذیر بودن شعر اخوان گفت: «من نظری درباره ترجمه دارم که می گویم اساساً شعرهای خوب قابل ترجمه نیستند و هر شعری که به شدت قابل ترجمه باشد، شعر نیست. چرا؟ چون شعر بسیار وابسته به زبان و تکیه گاه های فرهنگی زبان است. تابلوی نقاشی را نمی توانیم در قالب کلمات تعریف کنیم؛ چون نقاشی وابسته به رنگ است. مضمون بعضی از شعرها را نمی شود بر گرداند؛ زیرا زبانش از بین می رود. به نظر من شعر قابل گسترش جهانی حرف بیهوده ای است. شعر با صورتش شعر است».

استقبال از «زمستان» اخوان در ایتالیا

کامبیز تشیعی، شاعر، نویسنده و مترجم ایرانی ساکن ایتالیا، تاکنون اشعار تعدادی از شاعران بزرگ معاصر را به ایتالیایی برگردانده و جامعه ادبی ایتالیا را با شعر معاصر ایران آشنا کرده است. او همچنین با حضور در نشریات تخصصی شعر و ادبیات در ایران، شعر و شاعران ایتالیا را به ایرانی ها معرفی کرده است. یکی از شاعران معاصر که تشیعی شعرش را به ایتالیایی ترجمه کرده، مهدی اخوان ثالث است. او در این باره می گوید: «ترجمه ایتالیایی شعر «زمستان» اخوان با موفقیت بزرگی روبه رو شد و بارها در مجله های ادبی ایتالیا به چاپ رسید. البته باید گفت شعر ترجمه ناپذیر است. سال ها پیش با خود فکر کردم و گفتم اگر اشعار خیام به دیگر زبان های دنیا ترجمه شده، بهتر است من هم آثار شاعران معاصر ایرانی را در ایتالیا ترجمه کنم». از دیگر شاعران معاصر ادبیات فارسی که تشیعی آثارشان را به ایتالیایی ترجمه کرده است، می توان به قیصر امین پور، سید علی موسوی گرمارودی، سهراب سپهری، منوچهر آتشی و... اشاره کرد.

آگهی مزایده املاک و مستغلات شماره ۲۰

شرکت توسعه بازرگانی پرتو نور (سهامی خاص) به شماره ثبت ۵۲۸۸۷۱ به وکالت از طرف (موسسه اعتباری نور) در نظر دارد نسبت به فروش املاک مشروحه ذیل از طریق مزایده عمومی به صورت نقد، نقد و اقساط اقدام نماید.

- ۸- به پیشنهاد های فاقد سپرده، مخدوش، مبهم، مشروط و بدون امضا ترتیب اثر داده نخواهد شد و صرف ارائه پاکت حقی برای شرکت کننده ایجاد نمی نماید.
- ۹- ارسال پاکت پیشنهاد قیمت از طریق پست به شرط تحویل به دبیر خانه شرکت با دفتر سرپرستی های موسسه اعتباری نور و شعب مرکزی شهرستان های مربوطه (نشانی و شماره تماس شعب و سرپرستی های مربوطه مندرج در سایت شرکت نور پیش از ساعت ۱۶ روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۰/۱۲/۱۸ بلامانع میباشد (مشروط به درج ساعت و تاریخ روی بارکد پستی و ارسال مستقیم به نشانی شرکت)
- ۱۰- حضور شرکت کنندگان در جلسه بازگشایی پاکات اختیاری و منوط به ارائه تصویر رسید فیش واریزی مبلغ سپرده یا تصویر چک بانکی و رعایت پروتکل های بهداشتی میباشد. (در صورت اعزام نماینده، حضور ایشان صرفاً با ارائه وکالت نامه رسمی علاوه بر رعایت موارد پیش گفته مجاز خواهند بود)
- ۱۱- مطالعه اسناد و مستندات و بازدید از املاک و اموال مورد مزایده قبل از تکمیل و تحویل پاکات برای متقاضیان ضروری است.
- ۱۲- بازدید از املاک با هماهنگی شرکت و سرپرستی های موسسه اعتباری نور انجام خواهد گرفت.
- ۱۳- شرکت و موسسه در رد یا قبول پیشنهادات در هر مرحله مختار میباشد.
- ۱۴- کلیه املاک با وضع موجود به فروش می رسد و در صورت داشتن متصرف، تخلیه ملک و کلیه هزینه های مربوط به بر عهده خریدار میباشد.
- ۱۵- هزینه درج آگهی و دفاتر اسناد رسمی (حق الثبت و حق التحریر بر عهده خریدار میباشد)
- ۱۶- لطفاً به تغییرات و اصلاحات احتمالی انجام شده در سایت های www.NOORBANK.IR و www.PARTONOR.com (موسسه اعتباری نور) و www.NOORBANK.IR (موسسه اعتباری نور) مراجعه فرمائید.
- ۱۷- شرکت توسعه بازرگانی پرتو نور به عنوان نماینده و وکیل موسسه اعتباری نور مبادرت به برگزاری مزایده حاضر نموده است و هیچگونه سمت و مالکیتی در املاک عرضه شده ندارد.
- ۱۸- تلفن های شرکت توسعه بازرگانی پرتو نور ۰۲۱-۲۶۲۰۸۱۳۶-۲۶۲۰۸۱۶۶-۲۶۲۰۸۵۲۲ و-دورنگار ۰۲۱-۲۶۲۰۸۳۷۲-۲۶۲۰۸۳۷۲ و-تلفن های سرپرستی منطقه ۰۲۱-۲۸۴۶۹۴۱-۵۱ و شعبه مرکزی مشهد ۰۲۱-۳۲۲۴۳۰۰۴-۵۱ مندرج در سایت شرکت میباشد و همه روزه از ساعت ۸ الی ۱۶ آماده پاسخگویی به سوالات متقاضیان محترم می باشند.

لیست املاک و پروژه های منتقل شده مازاد جهت مزایده سراسری - بهمن ماه ۱۴۰۰

عنوان ملک	نوع سند	استان	آدرس	پلاک	بخش	نوع ملک	کاربری	عرصه (متر مربع)	اعیان (متر مربع)	قیمت پایه مزایده (ریال)	نوع واگذاری	وضعیت تصرف	توضیحات ملک
ساختمان واقع در مشهد (کوچه بازار سرشور)	دفترچه ای	خراسان رضوی	مشهد خیابان دانش کوچه بازار سرشور ۳۸ پلاک ۲۳	۴۷/۶۵۵۹	۲	زمین با بنای احداثی	مسکونی	۲۹۳	۱۹۸	۶۱,۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال	۱-تقدی ۲-شرایطی (حداقل ۵۰٪ نقد و الباقی اقساط حداکثر ۳۶ ماهه با احتساب حداکثر سود نرخ شورای پول و اعتبار)	متصرف دارد	۱-ملک مذکور به صورت یک ساختمان قدیمی (با قدمت بیش از ۴۰ سال) در منطقه مسکونی شهر مشهد و انتهای کوچه بن بست واقع گردیده است و می بایست عقب نشینی و اصلاح گردد. ۲-ملک مذکور دارای گواهی پایان کار با شماره ۸/۲۱۹۲۷ مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۰۵ از شهرداری مشهد برای بنای احداثی در دو طبقه شامل زیرزمین ۵۸ متر مربع و همکف ۱۴۰ متر مربع می باشد و می بایست هنگام اجرای طرح یا تجدید بنا مساحت ۱۴۹/۰۶ مترمربع از کل مساحت عرصه عقب نشینی گردد و ارزش گذاری براساس مساحت باقی مانده زمین با در نظر گرفتن اصلاحی تعیین گردیده است. ۳-ملک با وضعیت موجود به فروش می رسد و هرگونه اقدام و هزینه جهت رفع تصرف به عهده خریدار می باشد. ۴-پیشنهاد خرید نقدی، مشمول ۱۰٪ تخفیف در قیمت پایه مزایده می باشد.